

ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Изх. N 2
 8.01.99

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
 РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г. Марков
8.1.99

С Т А Н О В И Щ Е

**от ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
 по к.д. N 34 от 1998 година**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 3.12.1998 г. по к.д. N 34 от 1998 г. Върховният административен съд е конституиран като заинтересована страна по делото, образувано по искане на главния прокурор и на 49 народни представители за установяване противоконституционност на редица разпоредби от ЗИДЗСВ и ЗСВ.

Становището на Върховния административен съд по някои от атакуваните текстове от посочените закони е следното:

1. По параграфи 7 и 8 (чл. 30, ал. 2 и 4) споделяме изложеното в исканията на главния прокурор и групата народни представители. Бихме добавили, че издаването на заповеди от министъра на правосъдието и правната евроинтеграция изисква изграждане и функциониране на кадрова служба за магистрати към Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция, която обслужва и Висшия съдебен съвет. Това

обслужване, както е посочено в РКС N 17 от 1995 г. по повод чл. 25 от ЗСВ, противоречи на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията.

2. Считаме искането на народните представители по § 39 (чл. 129, ал. 5) в частта, касаеща съдебния кандидат, за основателно. Съдебният кандидат или стажант-съдията (до отмяната на ЗУС през 1994 г.) не упражнява професионална дейност, а полага стаж за правоспособност (чл. 65, т. 2 от ЗУС /отм./). Стажът се зачита само за общ трудов стаж.

Особено съществено по този текст на ЗИДЗСВ е малко известното обстоятелство, че през периода 1988-1991 г. за стажанти са се назначавали завършилите семестриално Юридическия факултет на Софийския университет, без да са положили държавен изпит, т.е. лица, които нямат завършено висше юридическо образование. Прилагаме за справка всички редакции на измененията по чл. 68 от отменения ЗУС.

За сведение Ви уведомяваме, че през 1993 г. Висшият съдебен съвет, обсъждайки и становищата на Върховния съд, Министерството на правосъдието и Министерството на труда, прие, че стажът на стажант-съдия не е юридически стаж, и касира избора на член на съвета от квотата на съдебната власт.

3. Напълно споделяме съображенията за противоконституционност на § 8 (чл. 34, ал. 2) и на § 62 (чл. 180, ал. 1). Не може да има спор, че регламентираният с тези параграфи петчленен състав не е правораздавателен орган от изброените в чл. 119, ал. 1 от Конституцията, не е и специализиран съд, а има характер на особена юрисдикция.

Горното кореспондира с изложеното от уважаемия председател на Конституционния съд в учебника му БТПП - издание 1994 г. (стр. 63, 64 и 124).

Същественото, което трябва да се съобрази по въпроса за правото на защита на магистратите, за характера на актовете на Висшия

съдебен съвет, за реда и органа, пред който могат да се обжалват тези актове, е РКС N 3 от 1993 година.

4. Противоконституционността на § 71 (чл. 196, ал. 1) е очевидна (вж. РКС N 18 от 1993 година). За пълнота на изложените в исканията аргументи може да се отбележи, че законодателят се е съобразил с посоченото решение на Конституционния съд, приемайки през 1996 г. ЗУДБ (така чл. 28, ал. 2), като е изключил Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция от изчерпателно изброените органи, изпълняващи бюджета на съдебната власт.

ПРИЛОЖЕНИЕ: съгласно текста

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Вл. Славов/

ЗАКОН за устройство на съдилищата

Обн., ДВ, бр. 23 от 19.03.1976 г., изм., бр. 36 от 8.05.1979 г., изм. и доп., бр. 91 от 19.11.1982 г., в сила от 1.01.1983 г., бр. 27 от 4.04.1986 г., в сила от 1.01.1987 г., бр. 29 от 11.04.1986 г., бр. 91 от 2.12.1988 г., бр. 31 от 17.04.1990 г., бр. 46 от 11.06.1991 г., изм., бр. 100 от 10.12.1992 г., отм., бр. 59 от 22.07.1994 г.

Стажант-съдии

Чл. 68. (Обн. - ДВ, бр. 23 от 1976 г.) (1) Министърът на правосъдието назначава за срок от една година за стажант-съдии при окръжните съдилища български граждани, които отговарят на изискванията по чл. 65, т. 1, 4 и 5.

(2) Стажант-съдия, който е прослужил шест месеца, може да бъде назначен да изпълнява за срок до един месец длъжността съдебен изпълнител или нотариус.

Стажант-съдии

Чл. 68. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 91 от 1982 г.) (1) Министърът на правосъдието назначава за срок от една година за стажант-съдии при окръжните и военните съдилища български граждани, които отговарят на изискванията по чл. 65, т. 1, 4 и 5. По изключение министърът на правосъдието може да назначи за стажант-съдии и чужди граждани.

(2) Стажант-съдия, който е прослужил шест месеца, може да бъде назначен да изпълнява за срок до един месец длъжността съдия-изпълнител или нотариус.

Стажант-съдии

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 1988 г.) (1) Министърът на правосъдието назначава за **стажант-юристи при окръжните съдилища за срок от една година завършилите семестриално Юридическия факултет** и положили успешно семестриалните изпити.

(2) Завършилите висше юридическо образование във Висшия институт "Георги Димитров" при Министерството на вътрешните работи се назначават след дипломирането им за стажант-юристи в окръжните съдилища за срок от една година със заповед на министъра на правосъдието съгласувано с министъра на вътрешните работи.

(3) За стажант-юристи могат да бъдат назначавани завършилите висше юридическо образование в чужбина след легализиране на дипломите им.

(4) По изключение за стажант-юристи могат да бъдат назначавани и чужди граждани.

(5) Министърът на правосъдието съгласувано с министъра на вътрешните работи, главния прокурор, главния арбитър на Върховния държавен арбитраж, председателя на Централния съвет на Адвокатурата и декана на Юридическия факултет утвърждава програма, по която преминава стажът по предходните alineи.

(6) Стажант-юрист, който е прослужил шест месеца, може да бъде назначен да изпълнява длъжността съдия-изпълнител или нотариус за срок до един месец.

(7) Стажант-юристите по ал. 2 и 3 полагат теоретико-практически изпит за успешно завършен стаж.

Чл. 68. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 91 от 1982 г., изм., бр. 91 от 1988 г., бр. 46 от 1991 г.) (1) Министърът на правосъдието назначава за срок от 6 месеца за стажант-съдии при окръжните и военните съдилища български граждани, които отговарят на изискванията по чл. 65, т. 1, 4 и 5. По изключение министърът на правосъдието може да назначи за стажант-съдия чужд гражданин.

(2) Стажант-съдия, който е прослужил 3 месеца може да бъде командирован от председателя на окръжния съд да изпълнява длъжността съдия-изпълнител или нотариус.

(3) След завършване на стажа стажант-съдията полага теоретико-практически изпит.